GÜNAYDIN
usturа 28
"Defiledeki elbiseler nasıldı?"
Her derde bir tıraşın var, sen herşeyi bilensin,
Körlendikçe usturanı vur kayışa bilensin!
-Keskin Berber-

USTURA

EVLENMEK İSTEYEN BAYANLAR

* 31 yaşında, henüz bi kerecik bilem dünya evine girmemiş, kira evinde oturan bir kızım. Kendim fakirsem de gönlüm zengindir. Anadilimden başka kuş dili de bilirim. Anlatmasını bilen olursa her dilden anlarım. Hem ev işi, hem el işi bilirim. Şimdilik kilom 38 ise de komşular iyi bir kocaya düşersem nasıl olsa gebe kalıp şişmanlayacağımı söylüyorlar. Yuva kuracağım erkekte öyle fazla bişey aramıyorum. Kanaatkâr bir kızım, az bişeye de razıyım. Talip olanları, pazardan başka her gün, saat 13-16 arası Aksaray kapalı otobüs durağında bekliyorum. Müstakbel eşimin beni tanıyabilmesi için, arkadaşım Müjgan'ın yeşil çantasını sallıyacağım. Talip lerim şu rumuza mektup yazabilirler! "Gel emi, bekletme beni! "

-Yönetim Kurulu toplantısı bitti de.

Çöpçatan

* Allah kimseyi gördüğünden geri komasın. Onbeş gündür dulum. Merhum son eşimden kalan mirasla geçinmekteyim. Hayatta bir pederim ve bir valdemden başka ne pederim ne de valdem vardır. Zavallı bir dulun kalbini kazanmak istiyorsanız acele ediniz. Rumuz:" Sevaptır. "

* 24 yaşındayım. Bir dairede memurum. Sarı saçlı, yeşil gözlüyüm. Muhitimde güzel olduğum söylenir. Hayatımı kazandığım ve geniş muhitim olduğu için evlenmeye ihtiyacım yoksa da, akşamları daireden eve yorgun argın gelince yalnızlığımı giderecek bir erkekle hayatımı birleştirmeye karar verdim. Hamarat, becerikli, işgüzar ve tecrübeli bir erkekle nikâhlanmak istiyorum "Kaysı Gülü" rumuzuna yazabilirsiniz.

* Ailem gayet taasup olduğundan orta ikiden sonra beni okutmadılarsa da içli ve gayetle romantik tabiatlı bir kız olduğumdan gizli gizli şiirler yazmaktayımdır. Hayatta bütün emelim filim artizi olmak olup bunun için yüzümün fotocenik sesimin mikrifonik ve vücudümün mütenasip, yani herbişeyimin artizliğe münasip olduğu söylenmektedir. Maceraperest olmadığımdan, İstanbul'a kaçıp artiz olmak istiyorsam da, babamlar çok sert olduğundan, korkum-

dan cesaret edemiyorum. Buralar - da ziyan olmak istemiyorum, ne olacaksam İstanbul'da olayım diyorum. Ailem ise beni bir imam veya hafızla evlendirmek istiyor. Eğer böyle bişey yaparlarsa ben kendimi intihar ederim. Gazetelerde okudu - ğuma göre onbeş yaşındayken bir imamla evlenen güzel bir kız, sonradan imamdan ayırılıp meşur bir artiz olmuş. Ben de, istediğim evsafta birisiyle, imam yahut mezin her ne olursa, evlenip sonradan istiklâliyetimi ilân etmek istiyorum. (Ya Hafız!)

EVLENMEK İSTEYEN BAYLAR

* Yaşım 49. Boyum 1,59. kilom 59. Ayakkabı numaram 39, yaka numaram 29, şapka numaram 49, mektepteki numaram 999, evimin numarası 19, elektrik saatimin numarası 109, havagazı saatimin numarası 99, terkos saati numarası 79. Arkadaşlarım arasında 69 Mustafa derler. Evlenmek istediğim bayanda aradığım vasıf, 19'uncu baharında olmasıdır. Benimle mesut bir yuva kurmak isteyenlerin her ayın 9'uncu günü saat 9'la 19 arası Akıl Hastanesi koğuş 9, yatak 9'da 69 Mustafa diye aramaları rica olunur.

67 yaşındayım. Bugüne kadar evlenmek ihtiyacını duymadım. Fakat artık kadınlar üstünde eski muvaffakiyetimi gösteremediğimden çaresiz evlenmek mecburiyetindeyim. Yorgunluk, üstelik paramın da suyunu çekmiş olması, beni böyle bir karar almak zorunda bıraktı. Benim gibi muhakkak evlenmek zorunda kalan ve kocaya şiddetle ihtiyacı olan bir bayanla mesut bir yuva kurmak istiyorum. Bayandan istediğim tek şey yeniden kuracağımız yuvamızın komşu delikanlılarına evlendiğimizi haber vermemesidir. "Yorgun" rumuzuna müracaat.

* Yaşım 28, boy 1,83, kilom 72, esmer, yeşil gözlü, yakışıklı bir erkeğim. Babamdan iki apartıman miras kalmıştır. Kiralar hariç aylık kazancım 7-8 bin lira arasındadır. Sporu ve dansı severim.. Kumar, içki gibi hiç bir kötü alışkanlığım yoktur. Sigara bile içmem. Evlenmek istediğim bayanda yaş, ırk, güzellik, çirkinlik, kızlık, dulluk mevzuu bahis değildir. Yeter ki iyi giyinmesini bilen, zevk sahibi olsun.

Teklifim gayet ciddidir. Benimle mesut bir yuva kurmak isteyen müstakbel eşimi her gün Taksim tramvay durağında saat 10-12 arasında bekleyeceğim. Gelen bayanların, kendilerini tanıyabilmem için zarif ve şık bir şapka giymeleri rica olunur.

Dikkat: Bayanlar size yakışan en zarif şapkalar "Şık şapka salonu"nda bulunur.

Adres: Beyoğlu...

■ KİM

Yeni zengin, Ankara'da yetkililerle görüşüp iyi bir voli vurmuş, o sevinçle İstanbul'a gelişinde hava alanından evine telefon etmişti. Telefona çıkan hizmetçiye,

-Hanım nerde? diye sordu.

-Banyoda efendim..

-İyi, güzel... Söyle, sofrayı hazırlasın.

-Başüstüne...

-Aşçıya da midye dolması yaptırsın...

-Başüstüne efendim..

-Benim sevdiğim marka viski de aldırtsın...

-Başüstüne efendim..

-Ben gece gelece - ğim...

-Peki efendim. Ha - nım banyodan çıkınca kim telefon etti diyeyim?

■ YETMEZ Mİ ?

Kadın, kocasından boşanmak istedikçe, avukatı

-Peki sebep deyip duruyordu.

Sinirlenen kadın bağırdı:

-Evliyim, dedim ya... Boşanmak için yeter sebep değil mi?

■ NERDEYSE GELİR

Evin kapısında nişanlısının küçük oğlan kardeşini gören delikanlı,

-Ablan beni görün - ce şaşıracak...dedi.

-Yoo, ablam geleceğinizi biliyordu. Az önce sinemaya gitmeden, nerdeyse damlar, ben hemen sinemaya kaçayım, dedi.

-Karıcığım, sen hiç merak etme, o sekreter kız her zamanki yerinde oturmuş çalışıyor...

Yusuf Ziya Ortaç

(1895 - 1967)

Güzel konuşanlara, ağzından bal akıyor, denilir. Yusuf Ziya Ortaç, tatlı anlatır, tatlı yazardı.

Güzel yazanlara, kaleminden kan damlıyor, denilir. Ortaç'ın kaleminden kan damlar ve bal akardı. Onun kaleminde, güzellik ve tatlılık, doğruluktan çok önce gelirdi. Bir üslup ustasıydı. Üslubunun taklidi çok kolaydır, ama o üslubun yaratılması çok zordu. Yılların yazarlık deneyimleri ağdalaşıp yoğunlaşarak Ortaç üslubu ortaya çıkmıştı. Süslü püslü yazardı, ama o süs göze batmak değil, çarpmazdı bile. Yapaysal bir üsluptu, ama yapmacık olmadığı için yazılarının albenisi vardı.

Kendisi mizah yazmadan, Türkiye'de elli yıl mizah ustası olmuştu. Çünkü o, mizah eksperiydi. Türkiye'de hiç kimse onun kadar mizahtan, mizahın tadından anlayamazdı. Mizahın en eskisinden, en yenisine, en soyutundan en somutuna, en yerlisinden en yabancısına kadar hepsini değerlendirirdi. Bunun ne zorlu bir ustalık gerektirdiğini de ancak mizahçılar bilir.

İlk mizah yazı ve şiirlerini, Sedat Simavi'nin çıkardığı Diken dergisinde (1918-1920) "Çimdik" imzasiyle yayınlamıştı. Ondan sonra mizah yazılarında hep bu "Çimdik" takma adını kullandı. Türk Edebiyat tarihine "Beş Hececiler"den biri olarak girmiş olan Ortaç'ın "Çimdik" imzasiyle yazdığı mizah hikâyelerinden birini sunuyoruz.

KENDİNİ ANLATIYOR

Yaşım yirmi idi, yaşların en güzeli... Mevsim bahardı, mevsimlerin en tatlısı...

Bir sabah elimde defter, kalem, eriklerin beyaz beyaz, şeftalilerin pembe pembe çiçekler açtığı bostana karşı odamda masaya kapandım...

Bir ay, iki ay, üç ay, beş ay... Ağaçlarda yaprakların kızıllaştığı bir eylül akşamı çıktım bu odadan... Elimde üç defterle. Bu üç defter, üç perdelik bir manzum piyesti. Üçüncü Ahmet devrinde geçen bir trajedi: Binnaz...

Şöhretin büyük kapısından onunla girdim. Şehir Tiyatrosunun ışıklı kapısından onunla girdim. Edebiyat tarihinin dar kapısından onunla girdim.

Ben ona yirmi yaşımın dört, beş ayını vermiştim. O bana sanat dünyasında kimliğimi verdi!

"Bizim Yokuş"tan

YUSUF ZİYA ORTAÇTAN BİR HİKÂYE

Yarım saattir göbektaşında sırtüstü yatıyordu. Göbeği, kubbenin altında bir ikinci kubbeydi. Arasıra, köpüklü suların buharı içinde yıldız yıldız parlayan pencerelere dalıyor, sonra tekrar gözlerini yumuyor, düşencelere dalıyordu.

Hamam kalabalıktı o gün. Ama Haydar Altınoluk, uşağını sabahtan göndermiş, her pazar yıkandığı halvetin kapısına bir peştemal astırmıştı.

Bütün bir hafta, taze havyardan midye dolmasına ve rakıdan viskiye kadar midesine doldurduğu zehirler ancak burada terliyerek yıkanarak, keselenen vücudundan damla damla süzülüyordu.

Daima gülümser gibi duran lop yüzünde, arasıra sahici bir tebessüm belirip kayboluyordu. Kendi kendine: "Ulan, etraftan bir gören olursa, herif delirdi diyecek" diye düşünüyor ve bu sefer büsbütün gülüyordu.

Galiba, yalnız kalabildiği, dinlenebildiği ve işten, eğlenceden sıyrılıp düşünceye dalabildiği tek yer burasıydı... Kurna başlarında yıkanan müşterilere göz ucuyla bakıyor, hepsine ayrı ayrı numara veriyordu:

-Şu yüzü sabun köpükleri içinde kaybolmuş adam acaba kaç yaşındaydı? Etsiz kolları durmadan gidip geliyor, tahta parmaklarla başını oğuşturup duruyordu.

Karşıdaki çıplak kafalı bir ihtiyar, ışıksız gözlerle bir noktaya dalmış kalmıştı. Akçıl kıllı göğüs tahtasında rahat rahat bir anatomi dersi verilebilirdi.

Kapıdan giren saz benizli gence, âdeta korkarak baktı. İskeletten tek farkı, bunun güya canlı oluşuydu!

Kendi kendine:

-Vay anasını, dedi, millet iskelete dönmüş be... İnsanlar hamamda bile müsavi değil!...

Doğrulmak istedi: Hayır, göbek taşına yayılan yuvarlak vücudunu, avuçlarını mermerlere dayıyarak yaylandırmaya imkân yoktu. Mutlaka birisinin yardım etmesi, iki elinden, tutup onu çekmesi, kaldırması lâzımdı.

Sıkılmaya başlamıştı. Birini bulmak, tellâklardan birini çağırmak için sağına soluna bakınırken, yavaş yavaş kollarını oğuşturup kirini kabartan biriyle gözgöze geldi. İpince, kupkuru, döğüşter yeni çıkmış horoz gibi bir adamdı bu. Deniz

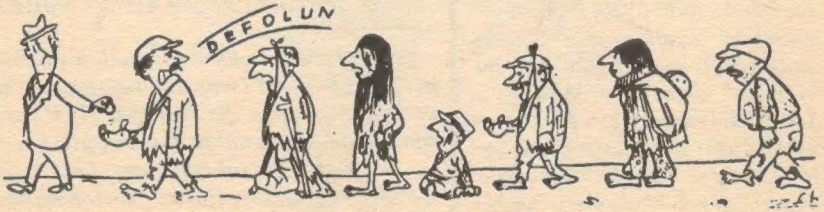

"Az sadaka çok belâyı defeder."

yeşili gözbebekleri, merhamet mi, istihza mı olduğu belirsiz keskin bir gülüşle parlıyordu.

Haydar Altınoluk, kolunu hafifçe kaldırarak tombul parmakları ile ona bir gel işareti yaptı. Herif, bu sefer otuz iki dişini gösteren gergin bir gülüşle baktı ve o da, sanki mermer bir sal üstünde uzaklaşan bir yolcuyu uğurlar gibi, göbektaşında yatan bu yabancı dosta el salladı. Tıpkı Lorel'le Hardi'nin sessiz bir filmiydi bu!

Fakat bu bitmiyen şakanın nihayet bir mânası olacağını anlayan a-

- Sizi istiyorlar...

dam, vücuduna iki tas su döküp kirlerini akıttıktan sonra, kalktı, geldi ve karşısında durdu:

-Beni çağrisin, da?... dedi.

Altınoluk güçlükle cevap verdi:

-Evet...

Karadenizli, hafifçe kendisine uzanan yumuk eli, nasırlı avucunda sıkıp birkaç kere salladı ve bıraktı. Tanımış, tokalaşmıştılar sanki...

Haydar Altınoluk, bu sefer iki elini birden uzattı:

-Tutuver biraz oğlum...

-Kalkamaymisin?

-Kalkamıyorum...

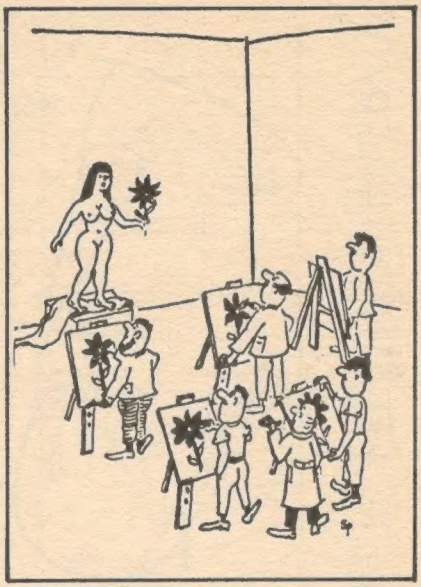

-Ne vardi bu kadar şişecek?..

Haydar bey, elleri kalkık, yardım bekliyerek yutkunuyordu. Öteki, çıplak ayakları üstünde horon teper gibi durmadan kımıldıyarak ona bakıyordu. Sonra eğildi, avucunu, önündeki terden ve buğudan ıslanmış göbeğe şap şap vurarak sordu:

-Ha punin içinde ne var?

Altınoluk, utançla öfke arasında bir an düşündü: Ne yoktu ki?... Piyasada bulunmıyan her şey oradaydı Kamyon lâstiği, yedek parça, Avrupa kumaşı, ilâç, demir, çimento, fayans. Göbek değil, karabor'sanın gizli bir deposu idi bu!

Haydar bey, ellerinden tutup kaldırmak için dudaklarının kımıldamasını bekleyen adama, yarı şaka, tek kelime ile bir cevap verip kurtulmak istedi:

-Bok, dedi!..

Karadeniz uşağı, sanki onun bütün ticaret hayatını bu kelimeden öğrenmiş gibi, gözlerini hayretle açtı, ıslığa benzer bir sesle:

-Huuyy, dedi, aha bu kadar boki nasil yidun?!...

TÜRK
KARİKATÜRCÜLERİ: EFLÂTUN NURİ ERKOÇ

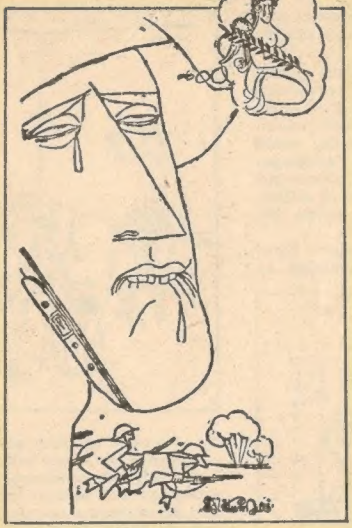

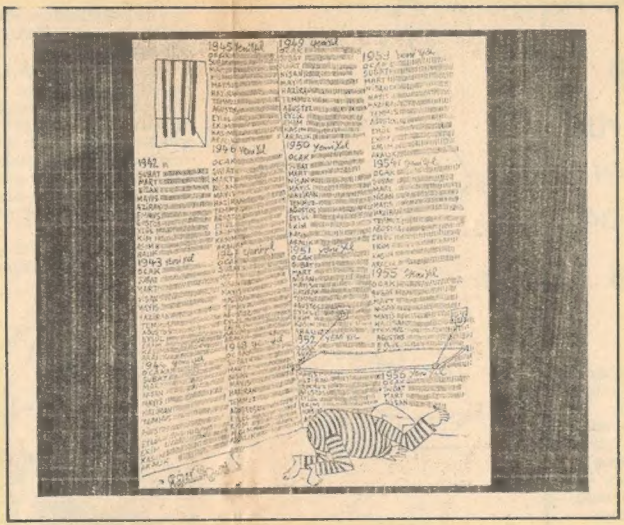

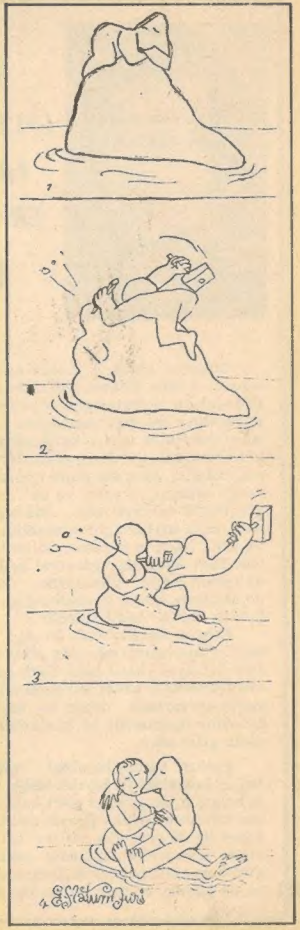

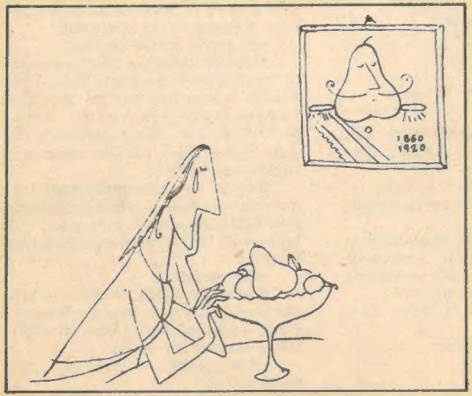

EFLÂTUN NURİ ERKOÇ

Onüç yıl oluyor... Sakat bacağından ameliyat olan Eflâtun haftalarca yatakta kalmıştı. Evinde ziyaret ettim... Bir karikatüre istediği son biçimi ve anlamı verebilmek için, o karikatürü yirmi kez yapmıştı. Çizilmiş yirmi kartonu incelemiştim. Bu çaba niçin? Vermek istediği anlamı, en yalın ve en uyumlu çizgilerle vermek için... Siz o karikatürü, orta sayfada göreceksiniz: Savaştaki bir askerin korkunç özlemi... Bir gün Türk karikatür galerisi açılır ya da resim heykel müzelerine karikatür de alınırsa, oraya göstereceğim adaylardan biri bu karikatürdür.

Eflâtun, karikatürde fırçayı çatlatan bir sabırdır. Onda, bir pirinç tanesine bir âyet yazan eski Türk sanatçısının geleneksel sabrı sürmektedir. Onun karikatürlerinde duygu ve duygusallık öylesine egemendir ki, karikatürleri çizginin şiiri olur.

Kırkını aşmış bu çizgi ustasının, bugün hakettiği ve lâyık olduğu düzeyde bulunamaması, yalnız geri kalmış ülke sanatçısının kaderi olarak açıklanamaz. Elbet bu da var, ama bir de Eflâtun'un kendi yaşamıyla durmadan şaka yapar gibi dengesiz, boşveren, başıboş değilse de başına buyruk bir yaşayışı var...

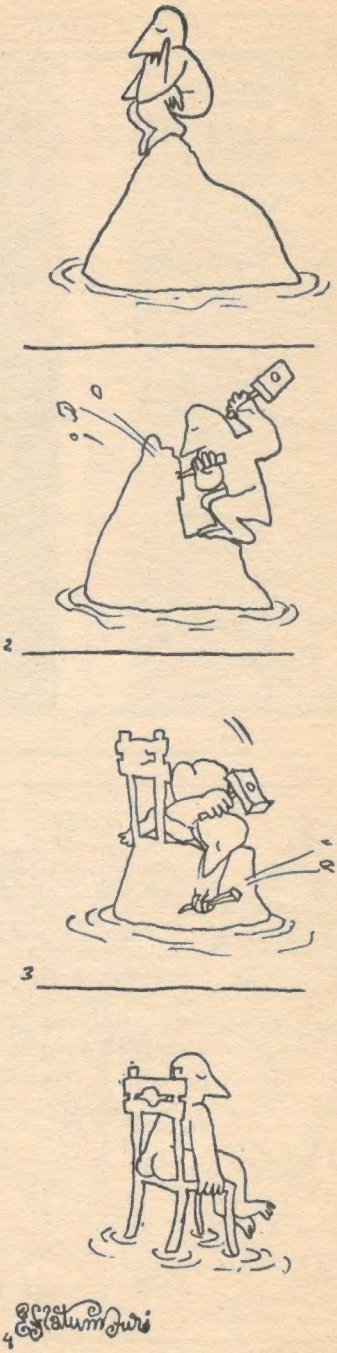

TALİBİ'den **TAŞLAMA**

İstanbul üzerine

1

SENİ methettiler görmeye geldim
Cihanda yok imiş eşin İstanbul
Seni seven adam zengin olmalı
Parayı istersin peşin İstanbul

2

ACARI sattım eskiyi yamadım
Ben sırrımı kimselere demedim
Eller gibi kazancımı yemedim
Zehirdir ekmeğin aşın İstanbul

3

CINAR gibi ağaçların çürüsün
Yer yarılsın denizlerin kurusun
Duvarlardan örümcekler yürüsün
Belâya uğrasın başın İstanbul

4

YOLLARDAN kesilsin demir rayların
Denize dökülsün tramvayların
Yıkılsın kalmasın o sarayların
Karışsın toprağın taşın İstanbul

5

BİRÇOK zirzop ile dolmuş tenhalar
Küheylan yerine konmuş köhneler
Kıyıya köşeye dolmuş kahbeler
Ne berbat olmuştur işin İstanbul

6

GÖZÜM açılıp da yüzüm gülmedi
Kalbimde gönlümde sevgi kalmadı
On günde on paran nasip olmadı
Yaptığın işleri düşün İstanbul

7

DÜŞKÜN yardım bir elimi tutmadın
Yaralı gönlüme derman katmadın
Her zaman üşüttün bir ısıtmadın
Yüreğime değdi yaşın İstanbul

8

KALABALIK çok, ara vermezler
Doğru konuşmaya sıra vermezler
Emeğine bedel para vermezler
Ne tamahkâr için dışın İstanbul

9

NE çoğunu gördüm ne de azını
Ne tadını gördüm ne de tuzunu
Eller gördü baharını yazını
Bana ırasladı kışın İstanbul

10

TALİBİ Coşkun yanıldın şaştın
Düz yolu bırakıp dağları aştın
Gayri âşıkların diline düştün
Her dala dolandı peşin İstanbul

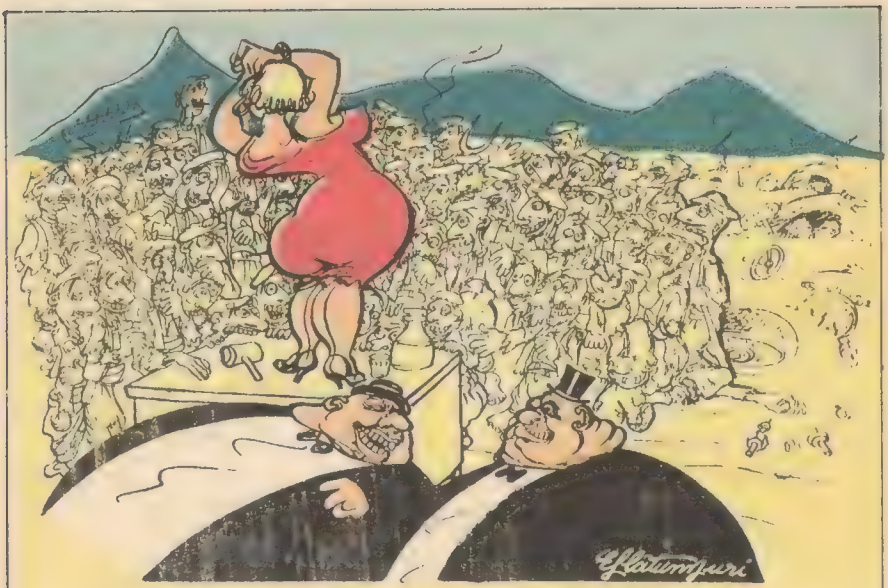

İki Partili - Başka türlü kazanmamızın yolu yok...

HAMDOLSUN

Hemşerisini İstanbul'a yerleşmesi için inandırmaya çalışıyordu:

-Taşı toprağı altın dedikleri çok doğru.. Burda para var, para... Beş yıl önce İstanbul'a geldiğimde cebimde ancak on lira vardı.

Hemşerisi sordu:

-Ya şimdi?

-Şimdi hamdolsun, yüzbin lira borcum var...

*

YABANCI MI ?

Aldatıldığından kuşkulanan koca, karısına geziye çıkacağını söyleyip gece birden eve gelince karısını bir adamın kollarında görmüş,

-Nee!.. Bir yabancıyla ha...diye bağırmıştı.

Kadını kollarında tutan adam, bu söze çok alındı:

-Kaç yıldır beni hâlâ yabancı mı sayıyorsunuz!..

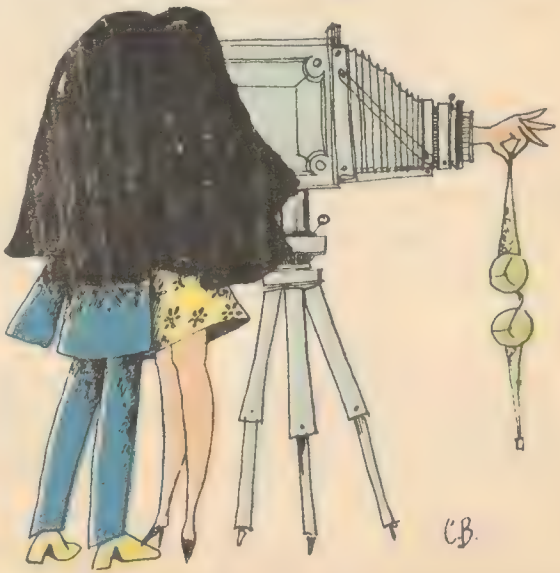

James Thurber'den bir hayvan masalı

KARGA

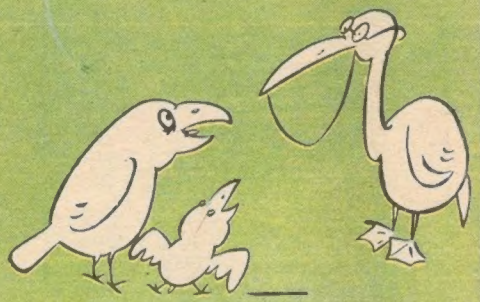

Mağrur bir karga bir gün ikiz anası olmuştu. Öncelerı çok korkmuştu. Sonra, bir gün, ikizlerden erkek yavru yuvada yaşamayı reddederek uçmuş ve dişi yavru ile kalan ana keyiflenmişti.

"Hiçbir kargaya benzemiyen bir karga doğurdum... Büyük bir şarkıcı olacak, hattâ bülbülden iyi ötecek..." diyordu.

Bu inanışla bir bülbül, yavrusuna hoca tutulmuş, sonra sıra ile ardıçkuşu ve papağan yavruya hocalık etmişlerdi. Fakat hiçbir emsaline benzemiyen karga yalnız gag gag demesini öğrenebilmişti.

Bunun üzerine mağrur anne, doktor Balıkçıl kuşunu çağırtmış ve yavrusunu ruhen muayene etmesini istemişti. Ruh doktoru mütehassıs Balıkçıl kuşu, yavruyu iyice muayene etmiş,

-Bu bir kargadır, tıpkı diğer kargalar gibi. Onun için ancak gag!.. gag!.. diye ötebilir! teşhisini koymuştu.

Ama haris ana, mütehassıs doktor Balıkçıl'ın teşhisini reddederek·

-Olamaz... olamaz... Belki büyük bir şarkıcı olamayacaktır amma... Başka bir büyük şey mutlaka olacaktır diye ısrar etti. Belki dolar üzerindeki kartal resminin yerini alacak veya altın kafesteki kanaryayla yer değiştirecek ya da guguklu saatlerde guguk kuşunun yerini alacak. Bekleyin göreceksiniz.

-Bekliyeceğim, dedi doktor.

Aradan epey zaman geçti. Yavru karga büyüdü ve Doktor Balıkçılın teşhis ettiği gibi yalnız:

-Gag!... Gaaak!... diye ötebildi.

Alınacak ders: Kurabiye hamurundan ancak kurabiye yapılabilir.

Yarışma
KARİKATÜRLERİ

70

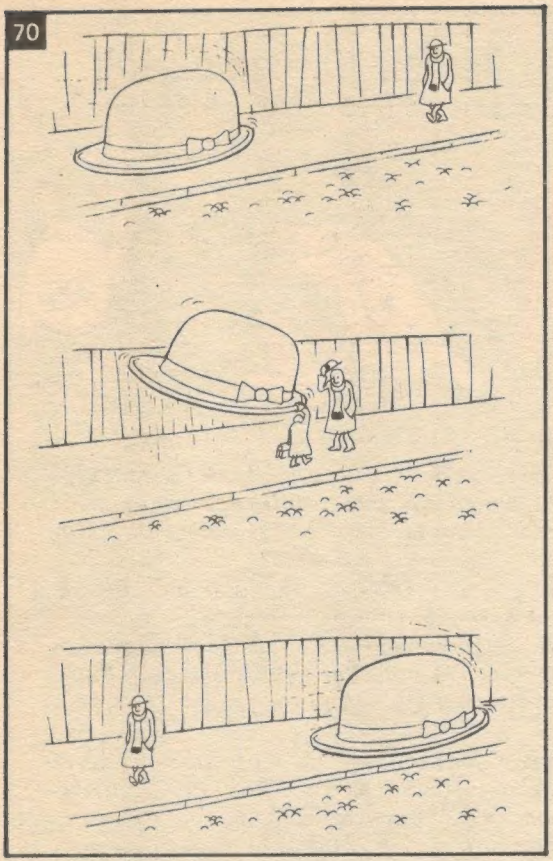

72

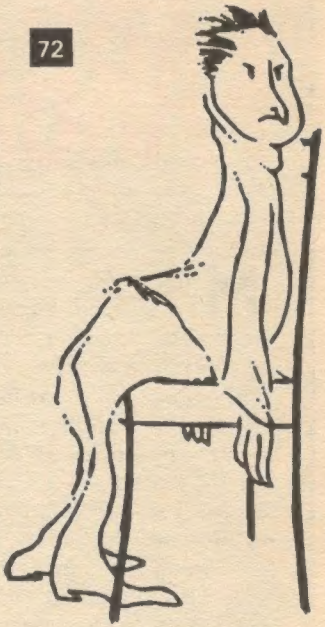

Menfî ruhlu adam

71

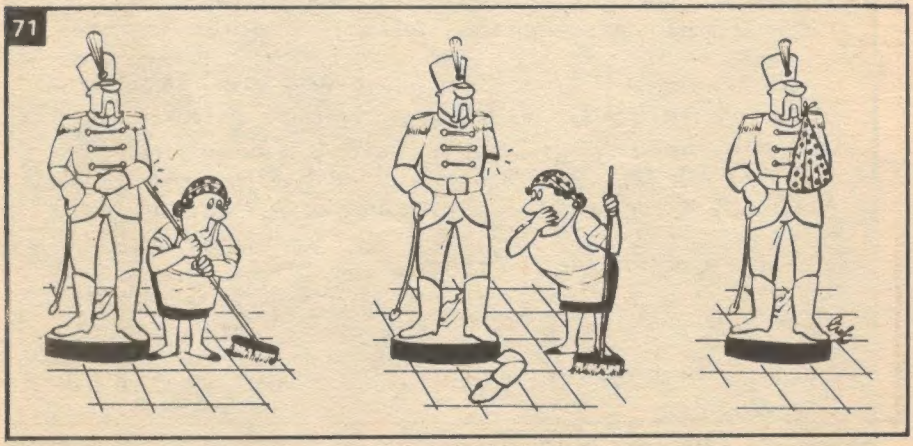

73

-Hişşt...gözlüğün...

74

-İz var mı Watson?

75

İlk yardım.

76

Ustura'yı okuyan herkes, bu küçük boyutlu derginin Türkiye'nin en iyi mizah dergisi olduğunu söylüyor. Bir sayısını görüp beğenisine varanlar, artık her sayısını izliyor ve biriktiriyor. USTURA'ların geçmiş sayılarının bulunamadığını düşünerek onları ciltletmek için koruyunuz.